

În anul 1973 s-au aniversat 20 de ani de activitate a Cenaclului literar „George Coșbuc” (președintele cenaclului poetul Gheorghe Chivu, președinte al Comitetului municipal de cultură prof. Cornelia Circa, prof. Constantin Calogherato secretar cu probleme de propagandă și cultură, prof. Ioan Dorel Todea, director Casa de cultură, prof. Ignat Dragomir, metodist care avea în atribuții activitatea cenaclului). Pe lângă întâlnirile cu poeții locali, de la Baia Mare, invitații din țară, s-a organizat (pentru prima oară) un concurs de creație literară (poezie), de interpretare și de muzică folk, care s-a repetat și în anii următori.

Festivalul de Poezie de la Sighetu Marmăției a avut o evoluție constantă de la festival local, județean, interjudețean, național din anul 1980 și internațional din anul 1992. Din 1979, se organizează la Desești „Serile de Poezie „Nichita Stănescu”(din 2000, se acordă și Marele Premiu” Nichita Stănescu” al Serilor de poezie de la Desești). La Festivalul de poezie de la Sighetu Marmăției au fost prezenti poeți importanți din România, Republica Moldova, Ucraina, Ungaria, Serbia, Bulgaria, Cehia, Slovacia, SUA, Elveția, Irak, Israel.

Primele forme au fost organizate pe trei secțiuni: creație – poezie și interpretare, muzică folk (câștigătorii concursului de muzică folk au confirmat peste ani, Ștefan Hrușcă și Ducu Bertzi devenind nume de rezonanță), concursul desfășurându-se în mai multe locații, Casa de cultură, cluburi, intreprinderi (președintele juriului a fost poetul Gheorghe Chivu, iar secțiunile de interpretare și folk Ioan Dorel Todea, directorul Casei de Cultură).

Cu toate că s-a desfășurat în mediul al anilor respectivi, acesta nu a fost influențat de propaganda politică chiar dacă a fost atent supravegheat. Un rol important l-au avut poetul Gheorghe Chivu și apoi criticul Laurențiu Ulici, care au evitat orice „compromis cu ideologia politică a vremii”. Dar...trebuie să recunoaștem că cei din conducerea orașului au sprijinit și stimulat organizarea festivalului, fără însă să se amestece în activitatea de selecției sau de jurizare.

Cei care au răspuns de festival au făcut efortul de a-i asigura continuitate, indiferent de problemele financiare sau de contextul perioadei de tranziție pe care o parcurge societatea.

Primii organizatori nici nu visau că un eveniment cultural-local, va deveni peste ani un reper național al poeziei contemporane ! Prof.dr. Ioan Dorel Todea, a fost directorul Cseii de cultură, președintele Comitetului municipal de cultură, apoi la încheierea carierei, manager al Centrului cultural, a participat direct la organizarea mai multor ediții ale Festivalului.

După plecarea acestuia de la Casa de cultură, noul director, prof. Ioan Ardeleanu-Pruncu are marele merit de-a fi invitat ca președinte al juriului festivalului pe criticul și omul de cultură Laurențiu Ulici (care timp de 22 de ani a coordonat organizarea festivalului), transformându-l în Festival Național, aducând la Sighetu Marmăției elita poeziei românești contemporane! Câțiva ani, festivalul a avut numele de FESTIVALUL LAUDE-SE OMUL ȘI ȚARA.

Au urmat ca directori: Spiridon Pralea, +Felicia Ardelean, +Octavian Postolache și Vasile Muste, manageri ai Centrului Cultural: Spiridon Pralea, Ioan Dorel Todea, Ioan Tivadar și, în prezent Ileana Matus, au reușit să asigure continuitatea festivalului, un rol important avându-l poetul Echim Vancea, (metodist la Casa de cultură, director al Bibliotecii municipale „Laurențiu Ulici”).

La festival a participat elita poeziei românești, au debutat tinere talente, majoritatea confirmând peste ani, la primele concursuri debutând Ștefan Hrușcă și Ducu Bertzi- cantautori, au susținut recitaluri de poezie și muzică artiști precum Tudor Gheorghe, Ovidiu Iuliu Moldovan, Iosif Sava, Octavian Popa, Mircea Belu, Sorin Postelnicu, Ionel Pop, Florin Săsărman, Adrian Păduraru, Ducu Hotima, Gheorghe Ștețca, interpreți locali, au fost prezentate momente artistice de către Ansamblul MARA, secția de teatru a Centrului Cultural etc.

Este impresionantă lista celor care au fost la Festivalul de poezie de la Sighetu Marmăției, așezați veșnic în lumină (care este incompletă): Laurențiu Ulici, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Adrian Păunescu, Ioan Alexandru, Ion Zubașcu, Stelian Vasilescu, Teohar Mihadaș, Ion Iuga, George Țârnea, Lucian Velea, Petru Poantă, Mihai Olos, Ion Bledea, Ion Bogdan (Dumitru Iuga), Vasile Latiș, Mihai Nebeleac, Gheorghe Izbășescu, Mircea Nedelciu, Ioan Gyuri Pascu, Ion Pecie, Vasile Dragoș, Augustin Pop, Cristian Popescu, Sorin Preda, Cornelia Maria Savu, Ioan Vădan, Alexandru Vlad, Ion Stratan, Marian Nicolae Tomi, Radu G.

Țeposu, Săplăcan Radu, Gheorghe Chivu și alții.

Au citit la Festivalul de la Sighetu Marmăției și la Serile de poezie de la Desești: Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Marin Sorescu, Gheorghe Pituț, Virgil Mazilescu, Mircea Ciobanu, Ana Blandiana, Mircea Ivărescu, Mihai Ursachi, Ion Horea, Adrian Păunescu, Petre Stoica, Angela Marinescu, Ileana Mălăncioiu, George Țârnea, Horia Zilieru, Anghel Dumbrăveanu, Vasile Igna, Carolina Ilica, Horia Bădescu și mulți alții.

Au participat la festival numeroși scriitori dintre care amintim: Ana Blandiana, Adrian Popescu, Gheorghe Grigurcu, Cassian Maria Spiridon, Vasile Proca, George Ștefan, Olimpiu Nușfelean, Ioan Moldovan, Radu Țuculescu, Lucian Vasilescu, Adrian Pârvu, Virgil Rațiu, Vasile Igna, Lubița Raichici, Ion Mureșean, Vasile Andru, Gabriel Cojocaru, Mircea Arman, Ioan Pinte, Aurel Rău, Carmen Secere, Alex Ștefănescu, Dorin Croitor, Daniel Marian, Gabriel Cojocaru, Vasile Gogea, Dan Moșoiu, Ioan Pavel Azap, Ioan Moldovan, Alexandru Uiuiu, Nicolae Silade, Daniel Luca, Nicolae Toma, iar din Maramureș au fost prezenți scriitorii : Gheorghe Pârja, Vasile Muste, Echim Vancea, Gheorghe Mihai Bârlea, Nicolae Scheianu, Ion Ardelean Pruncu, Lucian Perta, Romeo Roșianu, Gavril Ciuban, Ion Petrovai, Marin Slujeru, Florica Bud, Ileana Ștetco, Antonia Zavalic, Gabriela Cosovan, Rândunica Petrulescu Anton, Daniel Bozga, Florica Bud, Romeo Roșianu, Ion Petrovai, Paul Romaniuc, Valerica Bilț, Dorel Todea, Ioan Mariș, Ileana Nemeș, Nina Hoza, Lozba, Nelu Borodi, Antonia Zavalic, Gabriela Cosovan, Iremia Lenghel, Dana Onița-Ivașcu, Ștefania Adela Pop, scriitori din Ucraina Gheorghe Moiş, Ion Huzău, Vasile Tărățanu, Anuța Șiman; din R. Moldova, Arcadie Suceveanu, Nicolae Spătaru; din Israel- Moshe Istzaki, Paul Farkaș, Adrian Ernster, Etgard Bitel și lista poate continua....

Aici la Sighetu Marmăției în cadrul Festivalului s-au afirmat cele mai promițătoare voci lirice tinere din intervalul 1978-2000 și, tot aici, au răsunat cele mai semnificative nume ale poeziei românești contemporane.

Interesul localnicilor pentru faptul poetic a fost considerabil. Poate că structura dramatic-lirică a maramureșanului va fi fost un rezonator privilegiat al „sunetului” poetic, poate că și aspectul de arie laterală al zonei, cu conservatorismul specific, va fi contribuit la o bună receptare a poeziei. Cert este că a existat mereu o relație inefabilă între poeți și cei care le ascultau textele, fapt pentru care aproape fără excepție tinerii sau mai puțin tinerii poeți au dorit să revină la Sighet.

Ediția de anul trecut (2022), s-a desfășurat sub coordonarea conf.univ. dr. Gheorghe Mihai

Bârlea, secondat de prof.dr. Ioan Dorel Todea care și-au adus aportul și pe parcursul anilor la organizarea festivalului, desfășurându-se într-o formulă deosebită, constituind una din cele mai reușite ediții ! Deschiderea oficială a festivalului a avut loc la Centrul Cultural Pastoral „Sfântul Iosif Mărturisitorul”, în cadrul căruia s-a desfășurat festivitatea de premiere a poezilor, și un recital susținut de maestrul Grigore Leșe.

Sala unde au fost organizate primele evenimente care peste ani au devenit festival, au participat un număr mare de sigheteni, moderatori conf.univ. dr. Gheorghe Mihai Bârlea și prof. dr. Ioan Dorel Todea, care au conceput desfășurătorul evenimentului.

Consiliul Județean Maramureș a sprijinit financiar an de an la organizarea evenimentelor culturale reprezentative, de talie națională, de la Sighetu Marmăției.

Ediția jubileu, marchează o jumătate de secol de poezie la Sighetu Marmăției, organizarea unui Festival care a rezistat peste ani, indiferent de regimul aflat la putere pentru că, așa cum spunea Laurențiu Ulici “Festivalul de la Sighetu Marmăției era unul din rarele oaze de poeticitate necoruptă...Cu alte cuvinte, prestigiul poetic al Festivalului sighetean a fost posibil grație prestigiului său moral.” (Laurentiu Ulici)

Președinții juriului pentru concursul de creație:

· Gheorghe Chivu poet și pictor. Membru al Uniunii Scriitorilor . Președintele juriului la primelor ediții ale Festivalului de poezie de la Sighetu Marmăției.

· Laurențiu Ulici, critic literar și președinte al Uniunii Scriitorilor din România. A fost 22 de ani președintele juriului Festivalului de poezie de la Sighetu Marmăției. A avut un rol extraordinar în organizarea și coordonarea festivalului.

- Săplăcan Radu- critic literar, eseist, poet, jurnalist radio.
- Cassian Maria Spiridon -poet, eseist, redactor șef și editor.
- Ion Mureșan - poet și publicist. Membru al Uniunii Scriitorilor din România.
- Adrian Popescu- poet, prozator și eseist. Membru al Uniunii Scriitorilor.
- Gheorghe Grigurcu-poet, eseist, aforist, critic, comentator român. Președintele juriului din anul 2007 până în 2019.
- Vasile Proca- poet, prozator, publicist, redactor.
- Radu Țuculescu- prozator, dramaturg, traducător, ziarist și regizor de teatru clujean.
- Mircea Petean- poet, editor;

Prof.dr. Ioan Dorel Todea